

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Štefana Sekelského na neverejnom zasadnutí 17. februára 2010 v Bratislave prejednal sťažnosť obvineného **Mgr. Ing. Mgr. I. I.** proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 20. januára 2010, č.k. Tp 74/2009-311, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku zrušuje napadnuté uznesenie.

Podľa § 79 ods. 1 Tr. por. obvineného

Mgr. Ing. Mgr. I. I., nar. X., trvale

bytom M., prechodne

bytom H., t. č. vo väzbe v Ústave na výkon

väzby Bratislava

prepúšťa z väzby na slobodu.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením sudkyňa pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej súd prvého stupňa) podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietla žiadosť obvineného Mgr. Ing. Mgr. I. I. o prepustenie z väzby na slobodu. Zároveň podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku neprijala ponúknutú peňažnú záruku za obvineného.

Proti tomuto uzneseniu podal, prostredníctvom svojich obhajcov, včas sťažnosť obvinený. Napadnuté uznesenie považuje nielen za nedôvodné a nezákonné, ale aj nepresvedčivé, nepreskúmateľné a vo svojich dôsledkoch aj arbitrárne. Vytýkal, že z dôvodov uznesenia vôbec nie je zrejmé, ako sa súd prvého stupňa vypořiadal s dôvodnosťou jeho trestného stíhania, pričom k dôvodom, ktoré podrobne rozvádza v žiadosti o prepustenie z väzby, nezaujal žiadne relevantné právne závery. Je toho názoru, že opodstatnenosť jeho trestného stíhania je vylúčená už na základe doposiaľ produkovaných objektívnych listinných dôkazov, a tiež aj na základe výpovedí svedkov JUDr. E. J., P. H. a J. B..

Vo vzťahu k dôvodu väzby ustáleného súdom prvého stupňa poukazoval na to, že vyslovenie domnienky o existencii skutkového väzobného dôvodu samo o sebe nepostačuje bez toho, aby táto bola konkretizovaná a zároveň objektivizovaná na základe produkovaných dôkazov. Vytýkal, že súd prvého stupňa v napadnutom uznesení takéto dôkazy ani len neoznačil. Nerozvedol, v čom spočíva účelovosť a tendenčnosť jeho oznámenia o vzdaní sa funkcie predsedu predstavenstva spoločnosti T., zo dňa 13. januára 2010.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je toho názoru, že pre jeho ďalšie väzobné stíhanie neexistujú materiálne väzobné dôvody, a preto jeho ďalšie zotrvanie vo väzbe považuje za nedôvodné.

Navrhoval preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie a nariadil jeho prepustenie z väzby na slobodu.

Na podklade tejto sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom a dospel k nasledovným zisteniam:

Najvyšší súd Slovenskej republiky po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že pri rozhodovaní o väzbe z formálneho hľadiska boli rešpektované ustanovenia § 72 ods. 1 písm. a/, ods. 2 prvá veta Trestného poriadku, § 86 ods. 1, aj § 87 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku. Nemožno súhlasiť s dôvodmi sťažnosti obvineného, ktorými namieta existenciu formálnej podmienky uvalenia väzby tvrdiac, že dôvodnosť jeho trestného stíhania je vylúčená nielen na základe už produkovaných objektívnych listinných dôkazov, ale tiež na základe výpovedí svedkov JUDr. E. J., P. H. a J. B..

Zodpovedá skutočnosti, že vo všeobecnosti, sudca pre prípravné konanie pri rozhodovaní o vzatí obvineného do väzby je povinný skúmať dôvodnosť trestného stíhania, pričom to je skutočne conditio sine qua non pre väzbu tak, ako to tvrdí obvinený v dôvodoch sťažnosti. Sudkyňa špecializovaného trestného súdu sa však s touto otázkou vporiadala. V nadväznosti na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podotýka, že **vznesenie obvinenia** konkrétnej osobe nie je rozhodnutím o tom, že táto osoba trestný čin

spáchala, ale **vyjadruje iba vyšší stupeň pravdepodobnosti, že konkrétna osoba je páchatelom skutku, v ktorom sa zisťuje trestný čin.** Totiž až po vznesení obvinenia sa v rozhodujúcej miere otvára priestor pre dokazovanie v prípravnom konaní, v dôsledku čoho sa dôvodnosť vzneseného obvinenia buď potvrdzuje, alebo vyvracia. V týchto súvislostiach Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej ESLP) vo veci Fox, Cammbell a Hartley v. Veľká Británia z 30. augusta 1990, podľa ktorého dôvodné podozrenie predpokladá existenciu faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho dôvodnosť závisí vždy od všetkých okolností každého konkrétneho prípadu.

Dôkazy, ktoré boli doposiaľ vykonané vrátane tých, na ktoré poukazuje obvinený v dôvodoch sťažnosti, dôvodnosť podozrenia nevyvrátili. Naopak, istý stupeň pravdepodobnosti, že obvinený Mgr. Ing. Mgr. I. I. je páchatelom skutku, ktorý vykazuje znaky trestného činu, pretrváva.

Podľa článku 17 ods. 2 ústavy, nikoho nemožno stíhať, alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa článku 17 ods. 5 ústavy, do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa článku 5 ods. 4 dohovoru, každý kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Väzba v systéme zaisťovacích trestnoprávnych prostriedkov predstavuje najzávažnejší zásah do občianskych práv a slobôd zaručených ústavou. Je inštitútom trestného konania (procesný úkon), ktorým sa zaisťuje osoba obvineného pre účely trestného konania a výkonu trestu, a môže byť použitý len vtedy, keď existujú konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu niektorého z následkov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/ až písm. c/ Trestného poriadku.

Obvinený Mgr. Ing. Mgr. I. I. bol vzatý do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku. Pretrvávanie tohto dôvodu súd prvého stupňa v napadnutom uznesení ustálil v tom, že nemožno vylúčiť, že v prípade prepustenia obvineného na slobodu, nebude vystupovať ako predseda predstavenstva spoločnosti T., voči zahraničným subjektom. Pretrváva preto dôvodná obava, že v prípade jeho prepustenia na slobodu, by mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti, pre ktorú sa proti jeho osobe vedie vyšetrovanie. Oznámenie o vzdaní sa funkcie predsedu predstavenstva spoločnosti T., súd prvého stupňa považoval za účelové a tendenčné.

Vychádzajúc z aktuálnej súdnej praxe možno konštatovať, že ústavne akceptovateľné v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení, je držanie osoby vo väzbe len z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, t.j. Trestnému poriadku.

Podľa § 79 ods. 1 Tr. por., ak pominie dôvod väzby, dôvod na jej ďalšie trvanie, alebo uplynie lehota uvedená v § 76 ods. 6 alebo ods. 7 alebo § 78 Tr. por., musí byť obvinený ihneď prepustený na slobodu. V prípravnom konaní o tom rozhodne prokurátor.

Podľa § 79 ods. 2 prvá veta Trestného poriadku policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo či sa zmenili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky argumentáciu súdu prvého stupňa rozvedenú v napadnutom uznesení ohľadne dôvodov trvania väzby obvineného neakceptuje.

Z obsahu spisu je preukázané, že predbežným opatrením Okresný súd Michalovce uznesením zo dňa 26. mája 2009, č.k. 22 Cb 101/09-70, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21. septembra 2009, zakázal obvinenému Mgr. Ing. Mgr. I. I. konať v mene spoločnosti T. Následne nato z obsahu spisu vyplýva, že obvinený podaním zo dňa 13. januára 2010 adresovaným spoločnosti T. Bratislava a Okresnému súdu Bratislava I – obchodnému registru oznámil, že sa vzdáva funkcie predsedu predstavenstva spoločnosti T. a zároveň požiadal Obchodný vestník o zverejnenie predmetnej skutočnosti.

Trestný poriadok podmieňuje možnosť vzatia obvineného do väzby (samozrejme aj jej ďalšie trvanie) existenciou dôvodnej obavy vyplývajúcej z konania obvineného, prípadne z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiaducej forme správania označovanej ako dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ až písm. c/ Trestného poriadku. Konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu z možného väzobného následku sa ale rozumejú len také skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú takúto obavu. Nepostačuje preto len akési hmlisté, neisté a konkrétnymi skutočnosťami dostatočne neodôvodnené podozrenie z následku predpokladaného v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/ až písm. c/ Trestného poriadku. Viedlo by to totiž k neodôvodneným zásahom do ústavou zaručenej osobnej slobody.

V preskúvanom prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by na strane obvineného v tomto štádiu trestného konania existovali také konkrétne skutočnosti, ktoré by

reálne odôvodňovali obavu z možného pokračovania v trestnej činnosti a teda, ktoré by zakladali ďalšie trvanie preventívnej väzby obvineného. Obvinený sa vzdal funkcie predsedu predstavenstva T. Túto skutočnosť spoločnosť T. vzala 13. januára 2010 na vedomie, a tým vlastne v súlade s ustanovením § 131 Obchodného zákonníka došlo ex lege k zániku tejto funkcie. Za takéhoto stavu je preto vylúčené, aby obvinený do budúca mohol konať a vystupovať v mene spoločnosti T. ako predseda predstavenstva, a teda vo vzťahu k uvádzanému, neexistuje zo strany obvineného ani reálna obava z možného pokračovania v trestnej činnosti, pre ktorú bolo voči nemu vznesené obvinenie.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 17. februára 2010

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.

predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Štefan Sekelský

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová